Татарстан Республикасы
ЗАКОНЫ

Социаль партнерлык турында

Әлеге Закон, социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен һәм алар белән бәйле икътисадый мөнәсәбәтләрне җайга салу һәм җәмәгать килешүенә ирешү максатларында, Татарстан Республикасында социаль партнерлык системасының хокукый нигезләрен һәм аның эшчәнлегенең тәртибен билгели.

I бүлек. Гомуми нигезләмәләр

<u>1 статья.</u> Әлеге Законда кулланылучы төп төшенчәләр

Әлеге Законда түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

<u>социаль партнерлык</u> - хезмәткәрләрнең, эш бирүчеләрнең, Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнарының, җирле үзидарә органнарының мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыруның оптималь балансын тәэмин итүче һәм шул нигездә җәмгыятьтәге социаль тотрыклылыкка ирешүгә, җәмәгать үсешенә ярдәм итүче, үзара консультацияләрдә, сөйләшүләрдә, яклар тарафыннан килешүләргә, күмәк шартнамәләргә ирешүдә һәм төзүдә, уртак карарлар кабул итүдә чагылучы социаль-хезмәт мөнәсәбәтләренең һәм алар белән бәйле икътисадый мөнәсәбәтләрнең тибы;

<u>социаль партнерлык яклары</u> - сөйләшүләрдә катнашучы һәм килешүләр, күмәк шартнамәләр төзүче хезмәткәрләр, эш бирүчеләр, Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнары, вәкаләтле вәкилләре аша Татарстан Республикасы җирле үзидарә органнары;

<u>социаль партнерлык системасы</u> - даими эшләп килүче һәм социаль партнерлык яклары барлыкка китерүче органнар; үзара консультацияләр һәм сөйләшүләр нигезендә яклар тарафыннан кабул ителүче уртак документлар; социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре һәм алар белән бәйле икътисадый мөнәсәбәтләр, социаль-хезмәт конфликтларын хәл итү өлкәсендәге оештыру, хокукый һәм икътисадый гамәлләр бергәлеге;

<u>оешмалар</u> - милек рәвешләренә һәм кемгә буйсынуларына карамастан, юридик затлар;

<u>хезмәткәрләр</u> - хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә эшләүче физик затлар;

<u>хезмәткәрләрнең вәкилләре</u> - үз уставлары нигезендә вәкиллеккә вәкаләтле һөнәр берлекләре органнары һәм аларның берләшмәләре, хезмәткәрләрнең оешма хезмәткәрләренең гомуми җыелышында (конференциясендә) сайланган һәм вәкаләт тапшырылган үз вәкилләре. Һөнәр берлеге әгъзалары булмаган хезмәткәрләр күмәк сөйләшүләр барышында, күмәк шартнамә, килешү төзү, үзгәртү һәм өстәмәләр кертү һәм аларның үтәлешен тикшереп тору барышында аларның мәнфәгатьләрен чагылдыру өчен һөнәр берлеге органына вәкаләт тапшырырга мөмкин;

<u>эш бирүчеләр</u> - хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрендә торучы юридик һәм физик затлар;

<u>эш бирүчеләрнең вәкилләре</u> - оешмаларның җитәкчеләре яисә оешма уставы һәм норматив-хокукый актлар нигезендә вәкаләт тапшырылган затлар, эш бирүчеләр берләшмәләренең вәкаләтле органнары, эш бирүчеләр вәкаләт тапшырган башка органнар;

<u>Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнарының һәм җирле үзидарә органнарының вәкилләре</u> - бу органнарның җитәкчеләре һәм нигезләмәләр, уставлар нигезендә вәкаләт тапшырылган башка затлар, бу органнар вәкаләт тапшырган бүтән затлар;

<u>генераль килешү</u> - Татарстан Республикасында социаль-икътисадый сәясәтне килешүле уздыруның гомуми принципларын билгеләүче хокукый акт;

<u>республика тармак (тариф) килешүе</u> - тармакның (тармакларның) социаль-икътисадый үсешенең төп юнәлешләрен, тармак (тармаклар) хезмәткәрләре, һөнәри төркемнәр хезмәте өчен түләү нормалары һәм башка хезмәт шартларын, социаль гарантияләр һәм

естенлекле ташламалар билгеләүче хокукый акт;

махсус территория килешүе - шәһәрнең, районның, үзләрендә җирле үзидарә гамәлдә булган территорияләрнең территория үзенчәлекләре белән бәйле билгеле бер социаль-икътисадый проблемаларын хәл итү шартларын, хезмәт шартларын, социаль гарантияләрне һәм ташламаларны законнар нигезендә билгеләүче акт. Махсус территория килешүендә тиешле территориядә урнашкан оешмаларның барлык хезмәткәрләре яисә һөнәри төркемнәр өчен хезмәт шартлары, социаль гарантияләр һәм ташламалар билгеләнергә мөмкин.

2 статья. Татарстан Республикасында социаль партнерлыкның хокукый нигезе

Татарстан Республикасында социаль партнерлыкның хокукый нигезен Татарстан Республикасы Конституциясе, әлеге Закон, башка законнар һәм социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салучы бүтән төрле норматив-хокукый актлар, шул исәптән Генераль килешү, республика тармак (тариф) килешүләре, махсус территория килешүләре, законнар нигезендә төзелүче күмәк шартнамәләр тәшкил итә.

Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәләре, шул исәптән Хезмәтнең Халыкара Оешмасы конвенцияләре, шулай ук федераль законнар хезмәткәрләр өчен әлеге Законга караганда уңайлырак шартлар билгеләсәләр, ул чакта алда санап үтелгән халыкара шартнамәләрнең, килешүләрнең һәм федераль законнарның нормалары һәм кагыйдәләре кулланыла.

3 статья. Әлеге Законның гамәлдә булу даирәсе

Әлеге Закон түбәндәгеләргә кагыла:

оешмаларның хезмәткәрләренә, башлангыч, тармак һәм территория һөнәр берлекләре оешмаларына һәм аларның берләшмәләренә;

эш бирүчеләргә һәм аларның берләшмәләренә;

Татарстан Республикасының дәүләт идарәсе органнарына, җирле үзидарә органнарына.

II бүлек. Татарстан Республикасында социаль партнерлык системасы

4 статья. Социаль партнерлык системасының бурычлары

Татарстан Республикасында социаль партнерлык системасы түбәндәге төп бурычларны гамәлгә ашыру өчен булдырыла:

республиканың икътисадый һәм социаль үсешенә ярдәм итү;

килештерелгән социаль юнәлешле икътисадый сәясәтне әзерләүне һәм гамәлгә ашыруны тәэмин итү;

социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен һәм алар белән бәйле икътисадый мөнәсәбәтләрне җайга салуның нәтиҗәле механизмын тәэмин итү;

күмәк сөйләшүләр, үзара консультацияләр уздыру, социаль партнерлык системасы яклары арасында законнар нигезендә күмәк шартнамәләр, килешүләр төзү;

күмәк хезмәт бәхәсләрен булдырмый калу һәм социаль-хезмәт конфликтларын хәл итәргә ярдәм итү;

социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салуның закон чыгару базасын камилләштерү.

5 статья. Социаль партнерлык системасының эшләү принциплары

Социаль партнерлык системасы түбәндәге принципларда эш итә:

законнарны үтәү;

социаль партнерлык якларының һәм аларның вәкилләренең тулы вәкаләтле һәм тигез хокуклы булулары;

күмәк шартнамәләрнең һәм килешүләрнең эчтәлеген тәшкил итүче мәсьәләләрне сайлап алу һәм тикшерү иреге;

үзара килештерү нигезендә социаль партнерлык якларының йөкләмәләрне кабул итүләренең ихтыяри булуы;

социаль партнерлык яклары кабул иткән килешүләрнең, күмәк шартнамәләрнең һәм карарларның шартларын үтәүнең мәҗбүрилеге;

социаль партнерлык яклары кабул итүче йөкләмәләрне тәэмин

итүнең реаль булуы;

кабул ителгән шартнамәләрдәге һәм килешүләрдәге шартларның үтәлешен тикшереп торуның даимилеге;

кабул ителгән йөкләмәләрнең, килешүләрнең, күмәк шартнамәләрнең һәм карарларның үз гаепләре белән үтәлмәве өчен социаль партнерлык якларының һәм аларның вәкилләренең җаваплылыгы.

6 статья. Социаль партнерлык системасы эшчәнлегенең механизмы

Социаль партнерлык системасы түбәндәгеләргә таянып эш итә:

социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре һәм алар белән бәйле икътисадый мөнәсәбәтләр мәсьәләләре буенча социаль партнерлык якларынын карашларын алдан өйрәнү һәм ачыклау йөзеннән аларның вәкаләтле вәкилләре уздыручы үзара консультацияләргә;

килеп чыгучы мәсьәләләрне һәм проблемаларны җайга салу йөзеннән, шул исәптән күмәк хезмәт бәхәсләрен законнар нигезендә хәл иткәндә социаль партнерлык якларының вәкаләтле вәкилләре уздыручы сөйләшүләргә;

социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу мәсьәләләре буенча күмәк шартнамәләр һәм килешүләр төзүгә, уртак карарлар кабул итүгә.

7 статья. Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясе

Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салуны тәэмин итү, күмәк сөйләшүләр алып бару һәм Генераль килешү проектын әзерләү өчен социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың даими эшләүче өч яклы комиссиясе төзелә, ул Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты вәкилләреннән, һөнәр берлекләренең республика берләшмәләре вәкилләреннән, эш бирүчеләрнең республика берләшмәләре вәкилләреннән тигез санда төзелә. Комиссия координаторы Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты тарафыннан раслана.

Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республи-

каның өч яклы комиссиясе әлеге Закон һәм Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты һөнәр берлекләренең республика берләшмәләре һәм эш бирүчеләрнең республика берләшмәләре вәкаләтле органнары раслаган нигезләмәгә таянып эшли.

Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясенең төп вазыйфалары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

республикада социаль юнәлешле килештерелгән икътисадый сәясәтне әзерләүгә һәм гамәлгә ашыруга ярдәм итү;

күмәк сөйләшүләр алып бару, Генераль килешү проектын әзерләү, аның буенча фикер алышуны һәм аны төзүне оештыру;

тармакларның, тәбәкләрнең үзенчәлекләрен һәм гомумреспублика мәнфәгатьләрен исәпкә алып, социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен һәм аларга бәйле икътисадый мөнәсәбәтләрне җайга салуны координацияләү максатларында республика тармак (тариф) килешүләрен, махсус территория килешүләрен килештерү;

Генераль килешү, республика тармак (тариф) килешүләре, махсус территория килешүләре, күмәк шартнамәләр үтәлешен тикшереп тору;

килешүләрне һәм күмәк шартнамәләрне үтәмәүче затларны җаваплылыкка тарту турындагы тәкъдимнәрне законнарда билгеләнгән тәртиптә кертү;

килешүләр һәм күмәк шартнамәләр төзү һәм гамәлгә ашыру буенча булган каршылыкларны хәл итүгә ярдәм күрсәтү;

социаль-хезмәт мөнәсәбәтләренә һәм аларга бәйле икътисадый мөнәсәбәтләргә кагылышлы Татарстан Республикасы законнарының һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте һәм идарәсе органнары тарафыннан кабул ителүче башка норматив-хокукый актларның проектлары буенча фикер алышу, тиешле органнарга тәкъдимнәр кертү;

үз компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү, алар Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнары, һөнәр берлекләре оешмалары һәм аларның берләшмәләре, эш бирүчеләрнең берләшмәләре каравы өчен мәҗбүри.

170

8 статья. Татарстан Республикасында социаль партнерлык системасының башка органнары

Килешүләр, күмәк шартнамәләр яклары үзара сөйләшеп килешүләр һәм бергәләп билгеләнгән кагыйдәләр нигезендә, социаль партнерлык үсешенә, аерым юнәлешләр һәм проблемалар буенча Татарстан Республикасында социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен һәм аларга бәйле икътисадый мөнәсәбәтләрне җайга салуга ярдәм итә торган башка төрле өч яклы, ике яклы органнар төзергә мөмкин.

III бүлек. Килешүләр һәм күмәк шартнамәләр

9 статья. Генераль килешү

Генераль килешү Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты, һөнәр берлекләренең республика берләшмәләре һәм эш бирүчеләрнең республика берләшмәләре белән чираттагы финанс елына Татарстан Республикасының республика бюджеты турында Татарстан Республикасы законын кабул иткәнче төзелә.

Генераль килешүдәге шартлар законнар, Федераль Генераль килешү белән чагыштыргандагыдан хезмәткәрләрнең хәлен начарайта алмыйлар, һәм ул шартлар Татарстан Республикасының тиешле законнарын, бүтән норматив-хокукый актларын кабул иткәндә, социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салуның барлык дәрәҗәләрендә, шул исәптән чираттагы финанс елына республика бюджеты турында Татарстан Республикасы законын караганда һәм кабул иткәндә, шулай ук республика тармак (тариф) һәм махсус территория килешүләрен, күмәк шартнамәләрне төзегәндә исәпкә алыналар.

Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясе тарафыннан әзерләнгән Генераль килешү проекты килешүгә имза салу турында карар кабул итү өчен яклар вәкаләт тапшырган органнар каравына кертеләләр.

Генераль килешүгә имза салу турында Генераль килешү яклары карар кабул иткәннән соң өч көн эчендә Генераль килешүгә имза салынырга тиеш. Генераль килешүгә имза салу мизгеле аны төзү буенча күмәк сөйләшүләр тәмамланган мизгел була. Генераль килешү аңа имза салынган көненнән йә килешүдә билгеләнгән көн-

нән үз көченә керә.

Генераль килешү имза салынганнан соң ун көн эчендә Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карарларының рәсми басмасы рәвешендә массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарыла.

Генераль килешүнең гамәлдә булуы Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнарына, җирле үзидарә органнарына, шулай ук үз исемнәреннән килешү төзергә үз вәкилләренә вәкаләт тапшырган хезмәткәрләргә һәм эш бирүчеләргә кагыла. Генераль килешүнең гамәлдә булуы шулай ук килешү басылганнан соң утыз көн эчендә аның эчтәлеге белән килешмәүләре хакында социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясенә язмача хәбәр итмәгән башка барлык оешмаларга да кагыла.

Генераль килешүнең гамәлдә булу чоры килешүче яклар тарафыннан билгеләнә, ул өч елдан да артык була алмый.

10 статья. Республика тармак (тариф) килешүләре

Республика тармак (тариф) килешүләре, тиешле чорга Генераль килешү төзелгәннән соң, тиешле министрлыклар, дәүләт комитетлары, Татарстан Республикасы дәүләт идарәсенең башка төрле республика органнары, һөнәр берлекләренең республика тармаклары (аларның берләшмәләре), эш бирүчеләрнең республика тармак берләшмәләре арасында төзеләләр.

Республика тармак (тариф) килешүләрендәге шартлар хезмәткәрләрнең хәлен законнар, тиешле чорга Генераль килешү, гомумроссия тармак (тариф) килешүләре белән чагыштыргандагыдан начарайта алмыйлар.

Республика тармак (тариф) килешүләре тиешле норматив-хокукый актлар кабул иткәндә исәпкә алыналар.

Республика тармак (тариф) килешүләренең яклар тарафыннан хупланылган проектлары килештерү өчен Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясенә җибәреләләр, шуннан соң аларга өч көн эчендә имза салынырга тиеш. Килешүләргә имза салу мизгеле аларны төзү буенча күмәк сөйләшүләр тәмамланган мизгел була. Килешүләргә яклар имза салган көннән йә килешүләрдә билгеләнгән көннән килешүләр үз

кечәнә керә.

Республика тармак (тариф) килешүләренең гамәлдә булуы үз исемнәреннән килешү төзү өчен үз вәкилләренә вәкаләт тапшырган хезмәткәрләргә, эш бирүчеләргә, Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органнарына кагыла.

Республика тармак (тариф) килешүенә имза салган Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе органы вәкиле килешү төзүдә катнашмаган оешмаларның эш бирүчеләренә һәм хезмәткәрләренә үзләренә кушылырга тәкъдим ясарга хаклы, әмма бу оешмаларда килешү төзелүче шушы тармакка, һөнәргә караучы хезмәткәрләр кимендә 50 процент булырга тиеш. Әгәр эш бирүчеләр яисә хезмәткәрләрнең тиешле вәкилләре тәкъдим алынганнан соң 30 календарь көн эчендә килешүгә кушылу белән килешмәүләре турында хәбәр итмәсәләр, килешүнең гамәлдә булуы тәкъдим алынган мизгелдән шушы эш бирүчеләргә һәм хезмәткәрләргә дә кагыла.

Республика тармак (тариф) килешүенең гамәлдә булу чоры килешүләрнең яклары тарафыннан билгеләнә, әмма ул өч елдан да артык була алмый.

<u>11 статья.</u> Махсус территория килешүләре

Махсус территория килешүләре һөнәр берлекләренең тиешле территория (тармак) берләшмәләре, эш бирүчеләрнең территория (тармак) берләшмәләре һәм җирле администрацияләр яисә җирле үзидарәнең вәкаләтле органнары арасында тиешле чорга Генераль килешү һәм республика тармак (тариф) килешүләре төзелгәннән соң төзеләләр.

Махсус территория килешүләрнең эчтәлеге килешү яклары тарафыннан билгеләнә һәм хезмәткәрләрнең хәлен закондар, Генераль килешү һәм республика тармак (тариф) килешүләре белән чагыштыргандагыдан начарайта алмыйлар.

Махсус территория килешүләре тиешле норматив-хокукый актлар һәм җирле бюджетлар кабул иткәндә исәпкә алыналар.

Махсус территория килешүләренең яклар тарафыннан хупланылган проектлары килештерү өчен Социаль-хезмәт мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча республиканың өч яклы комиссиясенә җибәреләләр, шуннан соң аларга өч көн эчендә имза салынырга тиеш. Килешүләргә имза салу мизгеле аларны төзү буенча кумәк сөйләшү-

ләр тәмамланган мизгел була. Махсус территория килешүләренә килешүләрнең яклары имза салган көннән йә килешүләрдә билгеләнгән көннән килешүләр үз көченә керә.

Махсус территория килешүенең гамәлдә булуы үзләре исеменнән килешү төзү өчен үз вәкилләренә вәкаләт тапшырган хезмәткәрләргә, эш бирүчеләргә, җирле администрацияләргә, җирле үзидарә органнарына кагыла.

Махсус территория килешүенә имза салган җирле администрация яисә җирле үзидарә органы вәкиле килешү төзүдә катнашмаган оешмаларның эш бирүчеләренә һәм хезмәткәрләренә аларга кушылырга тәкъдим ясый. Әгәр эш бирүчеләр яисә хезмәткәрләрнең тиешле вәкилләре тәкъдим алынганнан соң 30 календарь көн эчендә килешүгә кушылу белән килешмәүләре турында хәбәр итмәсәләр, килешүнең гамәлдә булуы тәкъдим алынган мизгелдән шушы эш бирүчеләргә һәм хезмәткәрләргә дә кагыла.

Махсус территория килешүләренең гамәлдә булу чоры килешүләрнең яклары тарафыннан билгеләнә, әмма ул өч елдан да артык була алмый.

<u>12 статья.</u> Килешүләрнең гамәлдә булу даирәсе

Хезмәткәрләргә бер үк вакытта берничә килешү кагылган очракларда, хезмәткәрләр өчен иң уңайлы шартлары булган килешү гамәлдә була.

Генераль килешү (республика тармак (тариф) һәм махсус территория килешүләре) төзүдә вәкаләтле үз вәкилләре аша катнашмаган хезмәткәрләр һәм эш бирүчеләр, тиешле якның йөкләмәләрен үзенә алу нияте һәм кабул итүе хакында һәр якка язмача хәбәр итеп, тиешле килешүгә кушыла алалар.

<u>13 статья.</u> Күмәк шартнамәләр

Татарстан Республикасы территориясендә күмәк шартнамәләр "Күмәк шартнамәләр һәм килешүләр турында" Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзеләләр һәм гамәлдә булалар.

174

14 статья. Килешүләрне, күмәк шартнамәләрне алдан хәбәр итеп теркәү

Социаль партнерлык яклары имза салган килешүләр, күмәк шартнамәләр эш бирүчеләрнең (эш бирүчеләр берләшмәләренең) вәкилләре тарафыннан җиде көн эчендә алдан хәбәр итеп теркәү өчен хезмәт һәм халыкны эш белән тәэмин итү буенча республика органына җибәрелә.

Шундый ук тәртип кабул ителгән килешүләргә һәм күмәк шартнамәләргә үзгәрешләр яисә әстәмәләр керткән очракта да гамәлдә була.

IV бүлек. Социаль партнерлык системасы субъектларының хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы

15 статья. Күмәк сөйләшүләр алып бару, күмәк шартнамәләр һәм килешүләр төзү хокукы

Социаль партнерлыкның теләсә кайсы ягы тиешле дәрәҗәдә Генераль килешүне, республика тармак (тариф) килешүләрен, махсус территория килешүләрен, күмәк шартнамәләрне әзерләү, төзү һәм үзгәртү турындагы сөйләшүләрнең инициаторы булу хокукына ия.

Килешүгә яисә күмәк шартнамәләргә кертелгән мәсьәләләр буенча яклар үзара ризалык буенча аерым махсус карарлар кабул итәргә мөмкин.

Социаль партнерлык системасының килешү, күмәк шартнамә әзерләү, төзү һәм үзгәртү буенча сөйләшүләрнең башлануы турында башка яктан язмача тәкъдим алган ягы язмача хәбәр алганнан соң җиде көннән дә соңга калмыйча сөйләшүләр башларга тиеш.

16 статья. Мәгълүмат алу хокукы

Социаль партнерлык системасы яклары башка якка язмача таләп җибәргәннән соң ун көннән дә соңга калмыйча сөйләшүләр алып бару, килешүләр һәм күмәк шартнамәләр төзү һәм аларны гамәлгә ашыруны тикшереп тору өчен алардан кирәкле социаль-хез-

мәт мәсьәл хокуклы. Хезмәт итү һәм коммер ирү законнар белән җайга салына.

17 ст ләрнең предметын тәшкил аганда катнашу һәм ти- хокукы

Социал ләшүләр алып бару, килешүләр һә арны гамәлгә ашыру һәм аларның үтәлешен тикшереп тору барышында сөйләшүләрнең, килешүләрнең, күмәк шартнамәләрнең предметын тәшкил итүче мәсьәләләрне карага башка якларның җитәкче органнары утырышларында, киңәшмәләрендә катнашырга хокуклы.

һөнәр берлекләре, аларның оешмалары һәм берләшмәләре, эш бирүчеләр, аларның берләшмәләре сөйләшүләрнең һәм килешүләрнең предметын тәшкил итүче мәсьәләләрне, аларны төзү һәм үтәү мәсьәләләрен караганда дәүләт органнарының һәм җирле үзидарә органнарының массакүләм мәгълүмат чаралары аша мәгълүмат таратырга хокуклы.

18 статья. Социаль партнерлык системасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү буенча

Социаль партнерлык системасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү өчен кирәкле финанс чыгымнары социаль партнерлык яклары исәбеннән башкарыла.

19 статья. Социаль партнерлык өлкәсендә җаваплылык

Генераль килешүне, республика тармак (тариф) килешүләрен, махсус территория килешүләрен, күмәк шартнамәләрне төзү, үзгәртү һәм аларга өстәмәләр кертү турындагы сөйләшүләрдә катнашудан баш тарткан өчен, кабул иткән йөкләмәләрне үтәмәгән һәм бозган өчен яклар законнар нигезендә җаваплы булалар.

Әгәр килешүләрдә, күмәк шартнамәләрдә социаль партнерлык якларының мөлкәти йөкләмәләре булса, алар үтәлмәгән очракта җаваплылык Россия Федерациясенең граждани законнары нигезендә

175

мәт мәсьәләләре буенча мәгълүмат алырга хокуклы. Хезмәт итү һәм коммерция сере булган мәгълүматны бирү законнар белән җайга салына.

17 статья. Килешүләрнең, шартнамәләрнең предметын тәшкил итүче мәсьәләләрне караганда катнашу һәм тиешле мәгълүматны тарату хокукы

Социаль партнерлык яклары күмәк сөйләшүләр алып бару, килешүләр һәм күмәк шартнамәләр төзү, аларны гамәлгә ашыру һәм аларның үтәлешен тикшереп тору барышында сөйләшүләрнең, килешүләрнең, күмәк шартнамәләрнең предметын тәшкил итүче мәсьәләләрне караганда башка якларның җитәкче органнары утырышларында, киңәшмәләрендә катнашырга хокуклы.

Һөнәр берлекләре, аларның оешмалары һәм берләшмәләре, эш бирүчеләр, аларның берләшмәләре сөйләшүләрнең һәм килешүләрнең предметын тәшкил итүче мәсьәләләрне, аларны төзү һәм үтәү мәсьәләләрен караганда дәүләт органнарының һәм җирле үзидарә органнарының массакүләм мәгълүмат чаралары аша мәгълүмат таратырга хокуклы.

18 статья. Социаль партнерлык системасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү бурычлары

Социаль партнерлык системасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү өчен кирәкле финанс чыгымнары социаль партнерлык яклары исәбеннән башкарыла.

19 статья. Социаль партнерлык өлкәсендә җаваплылык

Генераль килешүне, республика тармак (тариф) килешүләрен, махсус территория килешүләрен, күмәк шартнамәләрне төзү, үзгәртү һәм аларга өстәмәләр кертү турындагы сөйләшүләрдә катнашудан баш тарткан өчен, кабул иткән йөкләмәләрне үтәмәгән һәм бозган өчен яклар законнар нигезендә җаваплы булалар.

Әгәр килешүләрдә, күмәк шартнамәләрдә социаль партнерлык якларының мөлкәти йөкләмәләре булса, алар үтәлмәгән очракта җаваплылык Россия Федерациясенең граждани законнары нигезендә

гамәлгә ашырыла.

Кабул ителгән йөкләмәләрне үтәмәгән өчен якны (якларны) җаваплылыкка тарту аларны килешү, күмәк шартнамә буенча булган йөкләмәләрен үтәү зарурлыгыннан азат итми.

Татарстан Республикасы
Президенты М.Шәймиев

Казан шәһәре,
1999 елның 18 феврале
N 2004